

اداره مرکزی :

آقره ده ، استانبول جاده سنده آقره
معارف امینلکی یانده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۱۱۹ نومرولو
دائرة مخصوصه
تلفون : ۳۶۰۷

حیات

حیاته رانما حیات... ریابه راهها هرره حیات فانالم!...

نومر ۱۰ هر برده ۱۰ فروردر .

سنه لکی بوسته ایله ۵ لیرا .

(اجنبی مملکتلر ایچین ۴ دولار) .

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی

مراجعت ایدیلمیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آقره هررندیر .

صافی : ۱۷

آقره ، ۲۴ مارت ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مؤسسه لک تاریخی و دولت آدمیری

جمیعت عمومی مؤسسه لری باشنده بولونان دولت آدمیرنده آراناجق بر طاقم و صفر وار . نجی بونلرک اک مهمی ماضی به عائد تجربه لردن استفاده ایتمکی بیلمکدر . هر فرد استقباله دوغرو بورورکن بر طاقم امکانلر قارشیننده بولونور . مؤسسه لری اداره ایله مکلف اولانلر ایچونده بورونه جک مختلف یوللر اولابیلیر . بونلردن برینی اختیار ایله رکن ماضیده یاپیلان تجربه لر بزه رهبرک ایده رسه حرکت مزده کی قوت ، اصابت ایله دیکمز حقنده کی قناعت ، صاعلام اولور .

هیچ فردی ایچا تمزده ناصیل حرکت ایتد . یکمز ده وقت ایتدیگزمی ؟ خارجی تاثیر لردن قوت آلان تمایلاتمز تطمین اولونمق ایستهر . بونک ایچون بر طاقم اشیا آرازه ، اولنر پشنده قوشارز . تمایلاتمز تطمین ایده جک اشیا ی انتخاب ایله رکن اک مهم استناد کاهمز حافظه مزدر . بیلیرزه که اسکیدن شو ویا بو ماده بزى تطمین ایتشدر . خصوصی حرکتمز ایچون حافظه نك قیمتی نه ایسه بر مؤسسه یی اداره ایله یه نلر ایچونده او مؤسسه نك تاریخی ده اودر . هر هانکی بر تدبیر آلاجق اولان دولت آدمی قارشیننده بر طاقم امکانلر کورور . بونلردن

برینی ترجیح ایده رکن کندیسی ایچوک اک مهم سائق شواولمالیدر : بوا مثالی مؤسسه نك باشنده بولونانلر نه کی شرائط آلتنده موفق اولدیلر ! نه کی یولدن تدبیرلری عقامته اوغرادى ونه ایچون ؟ بونلر اوزرنده دوشونمه مش اولان بر عمل آدمک حرکتی تصادفه باغلیدر . بلکه موفق اولور ، بلکه صرف ایله دیککی قوت تماماً بوشه کیده ر . حالبوکه دولت آدمک زمانی و صرف ایتدیکی قوت ؛ جمیعتک ، دولتک مالیدر . اونک هیچ بر صورتله ضیاعه اوغرامامسی و محقق بر ثمره و برمه سی لازمدر . فردی حیات مزده بر چوق تردلر کچیره بیلیر ، زمانمزی اسراف ایده بیلیرز . فقط کوننک معین زمانی جمیعت و دولت ایشنه وقف ایتمکی تعهد ایتمش اولانلرک صرف ایله دک لری قوت و زمان ثمره و برمزسه بر نوع «سؤاستعمال» اولور . اونک ایچون مؤسسه لک باشنده بولونانلر تصادفه کندیلرینی ترک ایده مزلر . اولنر حرکتلرینی حساب ، تجربه به استناد ایتدیرمه که مجبوردرلر . ماضیده کی تجربه لری ایسه مؤسسه لک تاریخنده بولورز .

مثلا مکتب سیسته ممزده کنیشلک احتیاجنی حس ایدیوروز . ایلك تحصیل ایله عمومی تربیه یی آلمش اولانلر دها یوکسک عمومی تحصیل کورمه به جکسه کیره جکلری صنعته حاضر لایاجق مؤسسه لره احتیاجر واردر . بیلوروز که آنجق بو سایه ده مملکتک تجارت ، صنعت ، زراعت حیاتی کوره نکه اسیر اولمقدن قور تولور ، آنجق بو سایه ده بر طاقم وطنداشدر دها قوتلی مستحصل اولابیلیرلر . بو کون شدتله

حس ایله دیکمز بو احتیاجی دونکی معارف آدمیری ده دویمشدی . بر صنایع ، تجارت ، عملی زراعت ... مکتبلری آچیلدی . بر آرابلق بوتون بش سنه لک اعدادیلر بویه مسلکه توجیه قیلنمق ایسته نیلیدی . بوتون بوتدبیر لردن سوکرا یینه وضعیتن بمنون دکلز . چونکه بویولده اولجه ویریلن قرارلرک بر قسمی هیچ تطبیق ایله مده ی . آچیلان مکتبلرک بر قسمی ده آرزو ایدیلمن ثمره یی ویره مده ی .

بو حال قارشیننده شیمدی به قادر تعقیب ایدیلمن اصولی بیراقق لازم کلدیکنه شبه ایله به بیلیرمی ؟ فقط یکی بر یول اختیار ایدرکن نه به استناد ایده جکمز ؟ شبه یوق که بو خصوصه دک امین استناد کاه بو مؤسسه لک تاریخندن آلاجضمز درس لردر : شیمدی به قادر تعقیب اولونان و ثمره و برمه یی اصولک نه ایچون موفقیت تأمین ایتدیکنی آراشدر اراق ماضیده کی شرائطی دکیشدیره بیلدیگمز زمان یکی و دوغرو بر یول بولمش اولورز .

ایشته بونک ایچوندر که هر مملکتده مؤسسه لک تاریخنه و هر دورده ویردیکی ثمره نك تثبیتنه اهمیت ویریبورلر . هر مملکتده مؤسسه لک ماضیننه عائد وثائقی در حال بولابیلیرسیکمز . بو اثر لردن هانکی دورلرده و نه شرائط آلتنده بونلرک انکشاف ایتدیکنی اکلا یابیلیرسیکمز .

مع التأسف بزده مؤسسه لک تاریخی ، اولنرک ناصیل انکشاف ایتدیکنی ، نه ثمره ویردیکنی کوسته ریر وثائق بولمق اکثریا قابل

اون ایکنجی عصر ادبانتک مشهور سیالرندن :

عزت علی پاشا

نوزمین تازه ده ایله ندیمه پیروی
عزتنا شعرك براز خام اولسه ده مانع دكل

دیهن عزت علی پاشا، نوشهرلی ابراهیم پاشا دورینک شهرتلی شاعر لرندن و «ندیم تازه زبان» ک «اخوان صفا» سندن بریدی . غیر مطبوع دیواننده کی غزل لرینک همان هبسنده ده کیسه بیله ، پک جوغنده ندیمک شوخنی ، شطارتی کورولور . دینه بیلیر که عزت علی پاشا ، اونک اک موثق بر مقلدیر . بونی بر جمله ده آ کلامق ایچون ندیمک :

صبا که دست اوره اول زلفه مشک ناب قوقر
آجرسه عقده پیراهن کلاب قوقر
نه برک کلدن اولب چکنه شکر سانورم
نه غنجه در اودهن قوقلم شراب قوقر
عجب نه بزنده شب زنده دار صحبت ایدک
هنوز نرکس مستگده بوی خواب قوقر
نقاب ایله کوره مزکن بز آتی واحیفا
رقیب اوگردن سیمینی بی نقاب قوقر
اوتن که خاک اوله عشق کداز وسوزندن
بین کباهی دم حشره دک کباب قوقر
سنی مکر که کل افسون ناز درلتمش
که سبب غنجه ای غنجه لب کلاب قوقر
ندیم سن ینه معنی شکافنده میسک
که نوك تیغ قلم خون انتخاب قوقر

آرا صیرا پارا آلدیغنی صراحت آ کلامق صورتیله،
بو خصوصده کی سائر وثیقه لری ا کمال ایتمکده در:

[. . . . باخصوص استنبول فاعلی مرحوم سلطان محمد خان سعید اول زمانک متمولی پنتی جمیدن گاه معاوضه یوزندن نیجه بیک آلتون آلمق و گاه لشکر غزانه معاونتن مطالبه ایله مزبورده دفعه نیجه کیسه فلوری صالمق واقع اولوردی] .

ایشته ادبیات مزده «خست شمالی» اولارق عصر لرجه ذکر ایدیلن «پنتی جمید» خنده المزه کچن وثیقه لر، شیمدیلک ، بونلردن عبارتدر .

کوبریلی زاده محمد فواد

استانبول دارالفنونده «نورک ادبیاتی تاریخی» مددی

مأخذلر :

صفاقی تذکره سی [یازمه ، خصوصی کتبخانه مزده] - کفلی تذکره سی [یازمه ، خصوصی کتبخانه مزده] - عاشق چلبی تذکره سی [یازمه ، خصوصی کتبخانه مزده] - لامعی لطائف [یازمه ، خصوصی کتبخانه مزده] - سلیمان فائق افندی مجموعه سی [یازمه ، دارالفنون کتبخانه سنده] - «عالی» ک «نصیحة الملوك» سی [یازمه ، دارالفنون کتبخانه سنده] .

غزلیله افاده و ظرافتجه همان همان مساوی اولان شو
منظومه سنه دقت ایتمک کافیدر سانیرم :

اول آفتک رخ خوبکرده سی کلاب قوقر
شیم دانه خالنده مشک ناب قوقر
کیمکله هم قدح بزم عیش ایدک کافر
که حقه دهنک قوقلم شراب قوقر
ینه کیمک جگرین یاقدی غمزه مستک
دماغ جانه بو مجلسده بر کباب قوقر
رخکی برک ثریا سمن میدر بیلیم
خیر مایه سی کلدن میدر کلاب قوقر
نه اعتماد بوشیخانه طوریکه زاهد
که طینت گده سنک حالت شباب قوقر
لبن عقیده کی آلم آغریمه عزت
همان جو رایحه مشک اولعل ناب قوقر

بو ایکی شاعر بر برینی جوق سورلردی . نکته برداز ندیمک «عطار دمنقبت ، برجیس فطنت ، بوعلی طینت» دیه مدح ابتدکی «جناب میر عزت» . آرقاداشنی کورمه زسه :

عزت مکدرز هله بز اشتیاق ایله
بیلیم ندیم زار نه عالمده در عجب

بولنده صمیمی تحسیر لر کوسته بریدی . شاعر ندیم «مکند کیسوی دلجو یکه چین وختن آهولری و بابل زمین جادولری شکار اولماق ممکن دکلدن» دیه کوزه لکنی توصیف و اعتراف ابتدکی محبوبه سی عایشه ایله «نا کاه بر شب پرشعبده» بولوشمندی . بوراسی ، لاله دورینک معروف و معهود مجلس لرندن بریدی . هر کس «همزانی بزم عشرت اولدینی محبوبه مرغوبه سیله ملاطفاته آغاز» ایتمندی . مجلسده شاعرک :

گاه انکشت محاسن کمی لعلن اموب
دانه عناب ایله نوش شراب ایتمیسک

ای قاشی یایوزک بری دونمز میسک دخی
ای غرّه امید کورونمز میسک دخی

پنلرینی احتوا ایدن غزل لری اوقونیوردی . «بر آرز وقت سوکره ملاطفات انواع ملاعباتی منتیج» اولدی . هر کسه قارشی «سرکشکار ایله کوشه کیر انزوا و آخره میل ورغبتدن برچیده دامان استغنا» اولان عایشه ، «همنشین مجلس صحبتی اولان ندیم بی انصافه» تمایل ابتدی . فقط تفصیلاتی عزت علی پاشانک «نکار نامه» سنده محرر اولدینی اوزره «نا کام وناله کنان» قالدی . چونکه اینجه روحلی ندیم بو مجلسده کیلرک رذالت لرینه اویامامش و «اداره کاسه شراب شرم انداز ایله» محبوبیتی ازاله ایدمه مشدی . عزت علی بک ، ندیمک بوججانی تصویر بولنده :

ای خوش اول شب کیم بک اعرض جمال ایله دی یار
مصراعیه باشلایان پک آجیق صاجیق بر غزل یازمشدر که
ندیمک بو کابر «نخمس مطرف» ی واردر . عزت علی بک بونکله ده اکتفا ایتمه دی . عایشه نک لسانندن ندیمه بر مکتوب یازدی ؛ فقط سوکتنده ظریف و وقور

شاعرک کوجنمه مه سی ایچون «حاشا ثم حاشا جناب سعادتی اغصاب و تکدیر قصدیله» یازمادیننی تصریح ابتدی . ندیم ده «بزم دریای قعر نایاب خلوص اوله میدر که دکمه بر روزگار ایله متحرک اوله . بو لطیفه لریک باعث کدر دکل ، سبب سرور و انشراح اولدیننده اشتباه بیورلیه» جوانی و بریدی . خلاصه :

گرم عنان شوق ایدوب عزت کیمت خامه بی
آت سور سنده ندیمه عرصه نظیرده

دییهن شاعر ، غزل لرنده دورک اومتاز «یکه تاز» ینه بوتون اداسیله اک جوق یاقلاشان بر قلم صاحبی در ؛ ایشه بر منظومه سی داها :

خوشدر بزه میخانه که عشرت وار ایچنده
اول کوزلری غمخور ایله صحبت وار ایچنده
کیمدر اوخام ایکنه سی قایقله کچنلر
آلمش آله یلیازه بر آفت وار ایچنده
بر یرده ایدک دلبر ایله دون کیجه آما
نقل ایدمه اول مجلسی وصلت وار ایچنده
لطف ایله سؤال ایله آیام فراق
بیک درد ایله صدکونه فلاکت وار ایچنده
اول آفتی قبل حال خرامنده تماشا
بیک شیوه و بیک درلو نراکت وار ایچنده
دشنام ایله عزت لبن اویمک اونگارک
برباده به بکزر که حرارت وار ایچنده

«رئیس شاعران» عثمان زاده احمد نایب افندی ک :

اگر مشق اینسه مکتوبی دفتر دار عزت بیک
ایدر لر دی رئیس زمره نظم آوران آتی

دییه تقدیر ابتدکی بو ذات ، «داماد محمد پاشا» نک اوغلیدر . محمد پاشا «موقوفات باش خلیفه سی احمد افندی» نامنده بر ذاتک کوله سیدی . افندی سی تولد کدن سوکره قصاب باشی علی آغایه داماد اولدینی ایچون «داماد محمد پاشا» دیه آ کیلمشدر . «حدیقه الجوامع» ک اون «در دنجی محمد» ک دامادی کوسترمه سی بر ذهلدر . محمد پاشا و چنجی احمد دورنده خیلی مهم ایشلرده بولونمش و بالخاصه «دفتر شق اول» اولمشدر . مورخ راشد افندی ک حقی اوله رق قید ابتدکی اوزره «سلیم الطبع و حسن الخلق بردستور وقور اولوب وضع و شریفه دلنوازانه معامله . . . و بیت المال مسلمینی دخی علی الدوام صیانت و مجانبیت ایله مشغول اولغله دفتر دار لقری مدتده کندی سندن کیسنه ضرر کشیده» اولامشدر . اوغلی ده باباسنه چکمش و بوتون حیاتنده اهلیت و استقامتی اثبات ایتمشدر .

مستقیم زاده نک «تحفة الخطاطین» ده آ کلاتدینی اوزره عزت علی پاشا «علوم و معارفه سی و تحصیل و جایی زاده عبدی آغادن ثلث و نسخی مشق و تکمیل ایلوب رقعه و شکسته و تعلیفده ، خصوصاً دیوانی اثر قلملری دستور العمل معارف کستران اولمشدر . « ابراهیم پاشا یازین چراغان اکلنجه لری ، قیشیق حلوا صجبری و یا علمی ، ادبی اجتماعلر عقد و ترتیب ایندیردکجه دورک عالم لرینی شاعر لرینی حاضر

بولوندردی . عزت علی بك ده بعضاً بو مجلدده كورونمكده در . صدراعظم بالحاصه تاريخ مرقليسيدي ، چلي زاده عاصم افنديك ديديكی كبی «فن مرقومك مصلاتندن منظورلی اولادق كتاب نادر» ایدی . (۱۱۳۸) سنه سنده بركون كتخدا محمدپاشا كنديسنه «عینی» نك (عقدالجمان في تاريخ اهل زمان) عنوانی عربجه تاريخی تقديم ايتدی . بوشهور ، فقط نسخہ سی اندربر ائردی . بونك ديكبر نسخہ سی ده ادرنه ده سلیمه جامی كتبخانه سنده بولونوردی . ابراهیم پاشا اونده استانبوله كتيرتدی . چارچابوق توركجه به نقل ايتديرمك ايچون دورك مقتدر آدملرندن بر قوميسيون تشكيل ايتيردی . بونلك ايچنده ميرزا زاده سالم ، نيلي ، سيد وهي ، نديم ، عاصم . . . كي مواليدن ، مدرسيندن برچوقرلبه «لباس عوامده بولنان خواصدن» برايكي ذات واز جمله عزت علی بك واردی . جو سرد وتلطيفكار ابراهيم پاشانك هميله «نجه سنين واعوامده جمع وتألينی مشكل اولان» كتابك آرزمانده نيضی ميسر اولدی .

عزت علی بك خيلي مدت دفتردار مکتوبچياقنده بولوندى . ۱۱۴۱ ده «شق اول» دفترداراغه ده ترفيع ايتدی كه نديم شو تاريخله تثبيت ايله مشدر :

علی بلكه اندم بولدی دفتردارلق عزت

۱۱۴۳ اختلالی باش كوسته رنجه ابراهيم پاشا منسوبلرندن بر چوقرلی كي اوده صاقلاندى . فقط مورخ صبحی افنديك ديديكی كي «دفتردارلق امورنده كمال مهارتی جله به ظاهر و عيان وايكي سنه نه قریب مدت تیری اول مقوله جاه جليل الاعتباره مستخدم ايكن ميدان رجالی مياننده دخی نامی برنامعقول تهت الهه زبانه كله مك ، غایت عفت واستغناسه برهان اولغله تنكناي» احتفادن ظهوری باندنه خانه سنه فرمان» كونده ريیدی . عزت علی بك ميدانه جيقدی ، وظيفه سنه باشلادی . اختلاجيلرك اله باشیسی معهود باطرونا خليل برچوقر آدملره مسلط اولوبوردی . بركونده عزت علی بلك شهزاده باشنده كي اوينه چيقا كلدی . بوراسنی سابق دفتردار ابراهيم افندی پاپديرمش ؛ سوكرامیری طرفندن ضبط ايدلیدی . عزت علی بلك باباسندن قالان اوی اوزاقده بولوندينی ايچون ابراهيم پاشانك تسييله بو اوه طاشينمشدی . باطرونا :

— سنك بو اودن باشقا اوك وارميدر ؟

ديه سورنجه آرازنده شو عاوره جريان ايتدی :

— واردر . اساساً بوراسی بم ده كيلدر ، ميرنك در .

— بو اوكلا لازمدر . يارين صباحين چيق . كندی اويگه كيت . فقط هيچ براودانك دوشمه . سنی قالدیرما !

زوالی عزت علی بك كتخداسی عثمان آغايه مان امر ايتدی . ايرتسی كون علی الصباح باباسندن قالان اوه كچدی . . .

جاهل اختلاجيلرك يامادقلى قالموردی . هر كون برقاچ او باصليور ، شوندن بوندن تهديد ايله بارا آينوردی . قوجاشهر برقاچ بالديري چيلاغك بازيجه سی اولمشدی . صدر اعظم محمد پاشا بونلك

اورتادن قالدیرماسی لزومنی حس ايتدی واعتماد ايلديكي معين ذاتلره حاضرلغه باشلادی كه بونلردن بری ده عزت علی بكدی . صبحی تاريخنده وبالخاصه اختلالك اطرافلی برتاريخچه سی اولان عبدي وقايه نامه سنده تفصيل ايديلديكي اوزره ايش موقفيتله نتيجه لندی . عزت علی بك اوك تهلكه لی كونلرده وظيفه سی باشندن آيريلامش ، « زمرة غارتگران فتنه كارانه بيت المال مسلميني شب وروز ترك خواب وراحت وتشييد افعال وقايه وصيانت ايله تلف وبغا ايتديرميوب اوجاقلرك بالجملة ضابطان ونقراتنه وربله جك مواجب وبخشش وانعاماتك بلا مناقشه ونزاع وغوغا مكملأ اصحابنه تسليم وادا» سنی تأمين ايله مشدی . بو خدمت لرینه مكافات اولارق ۱۱۴۴ ربیع الآخرنده عهده سنده دفتردارلق

كوكل

كوكل ديرلر اوكا صيرچادن ايجه ؛

قيرما ، بوكورديكك شيشه دكيلدر .

آچار چيچكنی بهار كانجه ؛

وورما ، بوكسديكك ميشه دكيلدر .

كوكلدر خلق ايدن ذوقی ، عذابی ؛

كوكلدن دوپولور عشقك ربابی ؛

كوكل برمعبددر ، ييقما محرابی ؛

اوراسی اومديغك كوشه دكيلدر .

سه وينك ايترسهك اوكره ن سومه يی ؛

كندیكه باقوبده طانی هر شیشی ؛

دين بلله كوكلكه حیات ويرمه يی ،

بو انسان كوده سی لاشه دكيلدر . . .

صی عالی

باقی قالمق اوزره وزبر اولدی . اوچنجی احمد سلطنتندن چكيليركن خلقی برنجی عموده بعض نصيحتلرده بولونمش واز جمله «بش اون سنه برنی وزارتده مستقل استخدام ايمه» ديمشدی . برنجی عمود ، عموجانك بوسوزينه اهميت ويرمش اولاجق كه بوتون حكمدارلنی انساننده متادياً صدر اعظم دكيشدرمكله مشغول اولمشدر . ايشته ۱۱۴۴ سنه سی رمضاننده وزير اعظم عثمان پاشایی ناكهانی عزل ايتدی . ويرينه تبریز سرعسكري حكيم اوغلی علی پاشایی كچيردی ؛ فقط يكي صدر اعظمك كله سی زمانه متوقف اولديغندن دفتردار عزت علی پاشايه دفتردارلق وظيفه سنه علاوه قائم مقاملق توجیه ايتدی .

بك فعال بر آدم اولان عزت پاشا ، داماد ابراهيم ، قبودان مصطفي وكتخدا محمد پاشالرك مدفون

وموجود تقوديله اختلاجيلرك خلفاتندن آلتان بارالری ، صانيلان اشيانك بدلرخی منظم دفترلرده تثبيت ايتدی . بونلك يكونی يكرمی دو قوز بيك يش يوز يكرمی دو قوز كيسه ايله اوچ يوز غروش طومشدی . صدراعظم ذی القعدة ايچنده استانبوله مواصلت ايتدی . عزت علی پاشا قائم مقام صغيتله كنديسنه « اسكدار باغچه سنده محمد پاشا قصری » نده بر ضيافت ويردی . فقط اون اون بش كون سوكرام « آناطولی ايالتی منصبيله دفتردارلقدن عزل» ايديلدی . استانبولدن چيقا ريیدی . بر مدت روان محافظلقنده بولوندى . سوكرام « ايران حدودی سرعسكري » اولدی . ۱۱۴۷ ده « روان » ده وفات ايتدی . شاعر منيف شو تاريخی سوله مشدر :

كلدی بو بيت مرصع تاريخ
جوهرين حرفي منيفا جولال
رب عزت علی پاشانك ايله
مشهدين جلوه گه مهر جمال

تذکره صاحبي راضی افنديك افاده سنه كوره بهجتی نامنده برشاعرده بويله برتاريخ دوشور مشدر :

قل هو الله احدله تاريخ
بوله عزت علی پاشا يارب

متره كاتندن برخيلي كتاب آياصوفيا كتبخانه سنده محفوظدر كه برنجی عمود طرفندن مصادره ايدلمش اولماسی چوق محتلمدر . بونلك همان هينده ۱۱۴۰ تاريخی و كوزل بر تعلقله « علمير عزت » امضاسی اوقونقمده در .

عزت علی پاشانك بك سويشديكي بر آرقاداشی ده ينه او دورك طائمش شاعر لرندن « مصطفي عاطف » انندی در . سيدوهي وكالتنامه سنده اون « كوزل ، خوشلهجه برشاعر » ديه توصيف ايتمشدر . برنجی عمود دورنده اوچ دفعه دفتردارلق خدمتنده بولونان بو ذات ، عزت علی پاشا عینی وظيفه يی ايضا ايدركن مکتوبچيلغنی يامشدر . عزت علی پاشا اونى اوزونجه بر قصيده ايله مدح ايتمش ، از جمله :

اول ميركيم گزیده شيم بر كمال ايله
افاقه وردی ولوله آراز شهرتی
استاد طیبی خامه گوهر نثار ايله
ويرمكده در صحيفه آفاقه زينتی
خاصيت حقيقت ايله كهربا گبی
جذب قلوب ايمده در حسن سيرت

نام آور كمال اوله لی نظم و نثر ايله
زیر نكين قبلدی دیار فصاحتی

آلايش جهان ايله شغل ايتيوب مدام
تحصيل علم ودانشه در ميل ورغبتی
انشاسی اشهار بولوب حسن سبك ايله
گننام ايتدی ويسی صاحب فضيلتی
رفتار تازه طورخی سير ايت عجبميدر

لطیفی و تذکره‌سی

— ۱ —

بزرده تذکره جیلکک بانسی سہی بک ، اونی تعقیباً بومسلکک تام معناسیلہ تأسنی تأمین ایدہ نہ لطیفیدر . لطیفی نك اصل اسمی « عبداللطیف » ومولدی قسطمونیدر . بوا یکی نقطه ده متفق اولان تاریخ و تذکره نویسریمز ، مورخک دوغدیفی زمان ایله باباسنکک اسمنی تعیین ایدہ میورلر . یا لکز ، جدینک فاتحک صوئک سنه لرندہ وفات ایدہن شاعر حمدی چلبی اولدیغنی ، عالمه سنه ده « خطیب زاده » دینلدیکی کندیسندن اوکره نیورز . [۱]

لطیفی ، چوجوقلفنی مولدندہ کچیردی ، تحصیله ینہ اوراده باشلادی ، اولاعلم طریقته سلوک ایتدی ایسه ده ، بالاخره بوندن واز کچهرک شعرا ایله اشتغاله هولسندی . اونده بو هوسی اویاندران ، بالذات ادعا ایتدیکنه کوره ، منحصرأ طبعنی ومحیطی ایدی . [۲] لطیفی ، شعره قابلیت حقا بر لطیفی اوله رق تلقی ایدیور ، بونکله مغرور اولوبوردی . عندندہ شاعرلر ایکی قسمه آیریلشدی ، بر قسمی خلقه ، دیگرکی کسبأ شاعر اولانلردی و بونلرک آراسنده نه قادر جوق ، نه قادر بوبوک فرق واردی . لطیفی به نظراً شعر « طبع سلیقیدن صادر وناشی » اوله دخی روحلی ، حلاوتلی اولامازدی . کندیسنک اثرلری ایسه ، قریحه سندن دوغمش ، بونک ایچون « خلقی نرندده مقبول اولوب شیوع وشهرت » بولشدی . [۳] شعرله اشتغالی ، لطیفی بی معیشتی تأمین ایدہ جک بر مسلک اختیارندن آلیقوبادی ، قسطمونکی ققیر برادری محیطده ادبیات ، مادی احتیاجلرینی تطمین ایدہ جک بر واسطه اولوق قدرنی کویستره میوردی ، بناء علیه رفاه وسعادتنک اناختارنی اوده ، بر جوقلری کچی ، دولت خزینه سنده آرامقده کچیکمادی ، بر خدمت تدارکی آرزوسیلہ قسطمونکی براقه رق روم ایلی به کچدی ، برمدت بلغراد جوارنده مأموریتله دولاشدی . اورادن ، ۹۵۰ سنه سنده استانبوله کلدی [۴] ۹۶۰ تاریخنه قادر بعض عمارت کتابلرنده بولونقدن سوکرا ایوب وقفه کاتب اولدی . [۵]

کریک عمارت کتابلری ، کریک ایوب وقفی لطیفی بی ، معیشت اندیشه سندن قورتارامه مشدی ، کچیکمک ، یاشامق قایقوسی قیمتلی تذکره نویسی متادیا راحتسز ایدیور ، شعرینه ، هنرینه رغماً انکنی براقق

[۱] و [۲] [۳] لطیفی تذکره سی ، ص ۱۳۰ ، ۲۹۷ ، ۲۹۸ ، ۲۹۹

[۴] عاشق چلبی تذکره سه نظراً .

[۵] کندرسی ایله سنه ستین ایشلرنده مجالست ومصاحبتیز وقوع بولشدی . اول تاریخده بعض عمارت کتابلرنده ایشلادن سوکرا حضرت ای ایوانصاری وقفه کاتب وشاعر بیجی بک متولی محاسب ایدی . [عالی : کنه الاخبار]

روحک جانا گوکلاه . بر مکان لازم سکا گوهر یکدانه سک البته کان لازم سکا نقد گوکلیم آلدک اما گوهر نایابدر صافله سلطام اولور برگون امان لازم سکا سینه بلتوریککی چکهم نوله آغوشمه سودیکم آیته سک آیتنه دان لازم سکا جایگاه ایت برسر آمد دلبرک گیسوسنی ای گوکل آواره سک برآشیان لازم سکا سن سن اول هرگوردیکک نادانه دل و برمه صاقین چونکه شاعر سک گوزلده نکتته دان لازم سکا عزتا بن بیلدیگم دلبره محبوبک اگر جورینه باله جوق تاب وتوان لازم سکا....

..

چکوب کانی تا طرف ابروانه دک کچوردی تیرینی عشاقک استخوانه دک بکا قالورسه دگشم اوخال هندویی اگرکه ویرسه لر ابرانی اصفهانه دک .. ایدرمی فائده هیچ اضطراب طبع عجول حصول کامه توقف کرک زمانه دک بوشب نکار گلوب جامه خوابه عزت اویونمادی بی کافر صباح اذانه دک

کچی شاقراق ، چاپقینجه غزللریله :

برمجلا سینه عالم گداز ایستر گوکل دلبر بالا بلند وسرفراز ایستر گوکل طرفه در اما بوکیم بی جور وناز ایستر گوکل یعنی بر مهبارة عاشق نواز ایستر گوکل بر نگاه ایتدیجه زیر اسکف فسدن نکار ایله بیک عاشق آواره بی بردن شکار بر باقشله ایله عالمی آشفته کار یعنی بر شاهین باقشلو دن نواز ایستر گوکل

طرزنده غمدن آزاده ، نشهلی شریقلری ،

عالمی فیض بهار آچمش گل رعناگی باغ ، بر نقش ونکار اولمش یشیل دیباگی کلنهلان چمن کییش لباس تازه سن موجریز اولمش کل حرا قزل خاراگی شاخ گلده عندلیبان چمن دمساز اولوب غنچه لر یکلخت الفت پیکر جوزاگی جای ایدمش شوقدن گلر گلوی شیشه بی مجلس عشرتده قوغمش پنبه مینا کچی ...

بولنده « بهاریه » لری ، قصیده لری واردی .

خلاصه عزت علی پاشا ، داماد ابراهیم پاشا دورینک ندیمدن سوکرا ، الک شاقراق وصمیمی بر مترجمیدر .

علی جانب

واردی دینله نابی استاده سبقتی ثابت کوره یدی شعرینی شاباشخوان اولوب ایلردی ذات باکنه امضا بلاغنی مضمون دلنشین اونیونیدردی صافی نازکترین خیاله سبق ایتدی شوکتی عاطف افندیکن دیواننده ده :

ایتسه دعوی تفرد ته قدر بر جادر صدف بحر معاینده دریکتادر فخر ارباب قلم حضرت عزت بیک کیم رتبه معرفتی قدری کچی بالادر ذاتی بر نسخه گمیاب فتون شتی خامه سی نادره کفتار وسخن پیرادر

دیہ دوام ایدن برمدحیه سندن باشقا عزت باشانک قصیده سی وزن وقافیه سنده بر منظوم سی اوقونقده در :

طبع بلند قدری کچی میر عزتک کلزار دهری طوتدی صدای لطافتی اول میر معارف با کیزه گوهرک رشک آور اولدی عالمه رشد و فطانتی ایتکده طوطیان سخندان ذوقیاب گفتار سکرتین ادای بلاغتی

بولردن باشقا هر ایکی دوست شاعر بر برینک غزللرینی تخمیس ایشلر ، نظیره لر سوبله مشدر . عاطف افندیکن منشأی آراسنده آرقا داشته یازدینی « لطیفه کونه » تذکره لر اوقونقده در .

بیلدک قاش معرفتی کیمسه آلیور عاطف متاع بختی صانانی بیلورمیسک

بولنده نابی بی خاطر لاتان غزللری آراسنده ندیمانه اولانلری ده واردی :

یکه تاز اولوق ندیم آسا تکلفدر سکا عاطفا بیروک ایله ساحه نظیره

دیهرک « نکتته پرداز » شاعره مفتونلغنی اعتراف ایشدر . [*]

عزت علی پاشا شو نقطه دن دقته شایان بر شاعر درکه ابراهیم پاشا دورینک ذوق ونشسته غزللرنده بارز انطباعر ، عکسلر براقشدر . ندیم مستننا ، او جوشا جوش هنگامی بی هیچ بر شاعر عزت علی پاشا قادر رنگلی کویستره مه مشدر . عزت علی پاشا ، دیوان ادبیاتنک مجرد هنرلرندن آشارق - ماهیتلری مقبول اولسون اولاسین - زمانک صمیمی و جانلی تخمسلرینی تازه بر لسانله ترنم ایشدر ؛ اولسان که موجدی ندیم در :

[*] عاطف افندیکن غیر مطبوع کوچوک بر دیوانی واردی . کندرسی ۱۱۵۵هه وفات ایشدر . اسکدارده قازاجه احمد مر اولغنک حیدر پاشایه جوار طرفنده مدفوندر . وفاده برکتبخانه سی واردی . و امر تذکره سی اسمنی یا کلشقله « محمد امین عاطف » اولورق کویستره مش ، وغالباً او سطر دن اقتباساً نریا بکده « سچل » نده عینی خطاده بولونمشدر . عاطف افندی هم شاعر ، هم خطاط ، هم درکی بر ریاضیدر . « سنه شمسه وقریه نک تفاوت و تداخله » دثر قلبه آلدیغنی رساله مستقیم زاده نک دیدیغنی کچی سنه لرجه « معمول به اهل حساب » اولمشدر .